

Motion till riksdagen 2011/12:So540

av **Håkan Bergman och Gunilla Svantorp (S)**

Egenvårdsprogram för personer med kroniska sjukdomar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i samverkan med sjukvårdens huvudmän inleda ett arbete med att stimulera och öka förekomsten av egenvårdsutbildningar för patienter med kroniska sjukdomar.

Motivering

En kronisk sjukdom är en långvarig eller livslång sjukdom, ofta med ett långsamt förlopp. Sjukdomen kan kontrolleras men inte botas. Att drabbas eller leva med en kronisk, livslång sjukdom innebär en stor omställning för personens liv och livskvalitet likväl som för familj och omgivning. Trots sin sjukdom kan ändå många personer med långvariga sjukdomar i hälsoundersökningar själv skatta sin hälsa som god. Sannolikt därför att de har lärt sig att bemästra sin sjukdom, kontrollera sina besvär och skaffat sig förmågan att leva ett så gott liv som möjligt. Olika patientskolor, patientutbildningar och egenvårdsprogram är exempel på bra insatser som kan ge sådana kunskaper men tyvärr är de inte särskilt vanligt förekommande inom svensk hälso- och sjukvård.

På Stanford University i USA har man under lång tid forskat kring egenvårdsprogram vid kronisk sjukdom. Ett av programmen innebär att ett antal personer med varierande kroniska sjukdomar deltar i en gemensam gruppsamtal två och en halv timme per vecka under en sexveckorsperiod. Två gruppleddare arbetar sedan med strategier för att öka personernas eller patienternas tillit till den egna förmågan, skapa nytolkning av symtom, ge förebilder och social påverkan. Programmet har gett säkerställda resultat vad gäller förbättringar av självskattad hälsa, funktionsnedsättning, sociala kontakter och aktiviteter, energi och trötthet samt minskad oro för hälsosituationen.

Fel! Okänt namn på

Utöver detta har det inneburit en lägre vårdkonsumtion. I Danmark har man tagit fram en dansk version av detta program inom sjukvården. I den norska sjukvården ingår egenvårdsutbildning vid kronisk sjukdom i lagstiftningen och det finns en pedagogisk samarbetsmodell, laerande och mestrning, mellan sjukvårdspersonal, handikapporganisationer och erfarna brukare, ett nationellt kompetenscenter och 37 centrum för patientutbildningar över landet.

I Socialstyrelsens hälso- och sjukvårdsrapporter bedöms patientutbildningar och egenvårdsprogram bli centrala och helt nödvändiga element i framtidens sjukvård. Därför bör ett arbete inledas för att stimulera och öka förekomsten av evidensbaserade egenvårdsprogram inom svensk hälso- och sjukvård.

Stockholm den 4 oktober 2011

Håkan Bergman (S)

Gunilla Svantorp (S)